

Pas på dine nye møbler...

INFORMATION OM VEDLIGEHOLDELSE

Tillykke med de nye møbler. Boligen, og specielt møblerne, er en vigtig del af vor tilværelse og de er med til at skabe vores livskvalitet; derfor pas godt på møblerne. Det er de bedst tjent med.

Denne folder kan hjælpe med til at få mest mulig glæde af de nye møbler. Alle materialer, der bruges, slides, og de fleste materialer kræver lidt vedligeholdelse.

Denne folder indeholder anvisning på pleje af de mest almindelige materialer samt gode råd om den daglige brug.

HVIS DE NYE MØBLER IKKE ER NÆVNT I DENNE FOLDER, SÅ KONTAKT MØBELHANDLEREN INDEN DER FORETAGES RENGØRING ELLER VEDLIGEHOLDELSE.

Fejlbehandles møblerne, er man selv ansvarlig for evt. skader, eller forkortet levetid.

INDHOLD

- 4 FORHOLD I HJEMMET
- 7 MØBELMATERIALER:
- 7 LINOLEUM
- 7 LÆDER
- 13 MADRASSER
- 15 ELEVATIONSBUDE
- 15 MØBELBETRÆK
- 17 PLAST
- 17 POLSTERMATERIALER
- 18 RØRFLET, RATTAN, PEDDIGRØR M.M.
- 18 STÅL OG ALUMINIUM
- 19 TRÆMØBLER
- 22 UDEMØBLER

FORHOLD I HJEMMET

Ikke to familier slider møblerne ens, og De skal være opmærksom på hvordan møblerne bruges. Er det et hjem med stor trafik af gæster, børn, hunde, katte osv., vil både betræk, maling og lakoverflader, slides hurtigere end i husstande med en enlig, der sjældent er hjemme. Alle møbler påvirkes af sollys, og selv det mest farveægte kan falme. Derfor bør alle møbler, både træ, stof og læder, beskyttes mod direkte sollys. Specielt i vinterhalvåret, hvor solen står lavt og kommer direkte ind i stuerne, er gardiner eller persienner påkrævet. Når vi sidder eller ligger i møblerne, kommer kroppen i tæt kontakt med betrækket. Sved kan påvirke læder og stof, og visse mediciner kan give øget svedafsondring og ændre svedens kemi. Vær opmærksom på disse forhold, og sørg altid for en grundig rengøring, det forlænger møblernes levetid. Brug altid demineraliseret vand til pletrensning, afvaskning og evt. behandlinger, det forhindrer kalkpletter.

Nye møbler kan afgive lugt, eksempelvis efter lakering og maling. Dette er helt normalt. Kemiske stoffer fra møbel-lakering frigives normalt ikke i mængder, der er sundhedsskadelige, men lugtgener forekommer ofte. Stoffer der lugter, er ikke nødvendigvis sundhedsskadelige. Der kan i sjældne tilfælde kortvarigt (oftest timer) opleves irritation af hud, slimhinder og øjne. Der kan i enkelte tilfælde også forekomme allergiske reaktioner fra bl.a.

- **Krom** i garvningen af ægte læder. Personer, som lider af kromallergi, kan få hudreaktioner som rødmen og kløen, når de sidder i lædermøbler, fordi små mængder af krom kan afgives og komme i kontakt med huden.
- **Mug- eller svampedræbende middel**, som kan være tilsat polstrede møbler i læder eller kunstlæder, for at beskytte møblet mod mugskader under transporten
- **Konserveringsmidler**
- **Imprægneringsmidler**

Det anbefales at lufte ud jævnligt, hvis der afgives lugte fra nye møbler. Spørg møbelhandleren, hvad møblet er behandlet med, før du køber det. Søg læge, hvis du oplever en hudreaktion efter at have siddet i et møbel.

Påklædningen påvirker sliddet på møbelbetrækket. Specielt groftvævet cowboystof, der også kan give farveafsmitning, ligesom metalnitter på tøjet kan slide på møblet.

Mange familier bruger dagligstuen til måltider, der indtages ved sofabordet foran fjernsynet. Vær opmærksom på, at både læder og stof nedbrydes af fedt fra mad, så pas på med at spille; selv små mængder fedt fra fx popcorn kan starte en nedbrydningsproces. Også sved kan påvirke overfladen på læder og træ (se fotoeksempel). Vælg betræk med stor slidstyrke, lysægted og gnidægted, og skån læder og stof mest muligt.

Møbler er normalt ikke konstrueret til at tåle belastninger over 120 kg (personvægt), der findes ingen standard, men er der risiko for større belastning, bør man rådføre sig med møbelhandleren.

Møl kan være et problem, idet boligtekstiler ikke altid er imprægneret mod møl. Vær opmærksom på at møbler, der ikke bruges i længere tid, opmagasineres eller lignende, kan blive angrebet af møl. Nogle stoffer kan bestilles med imprægnering, og der findes midler mod møl i handelen. Stoffer, der udelukkende består af syntetisk materiale, angribes ikke af møl.

TÆNK DEM OM

Selvom møbler kan se store og robuste ud, tåler de ikke alle påvirkninger. Fx kan armlæn være udformet som en "vinge". Det er ikke sikkert, at armlænet tåler, at man sidder på det eller løfter i det. "Løse puder", der er syet fast til sofaen, kan naturligvis ikke holde til, at man løfter i dem. Glasborde må man ikke stå eller sidde på, og lågerne på reolen må man ikke støtte sig til. Ligesom man ikke må sætte sig på vedhængte sengeborde.

FØLG BRUGSANVISNINGEN

I det efterfølgende står der lidt om de mest anvendte møbelmaterialer. Mange møbler er forsynet med en samlevejlledning, vedligeholdelses-anvisning eller brugsanvisning.

Generelt skal alle møbler, der er skruet sammen efterspændes jævnlige, dette gælder specielt **træmøbler, bordben, reoler, køjesenge, sofaben og lignende**. Spørg møbelhandleren, hvis der er tvivl.

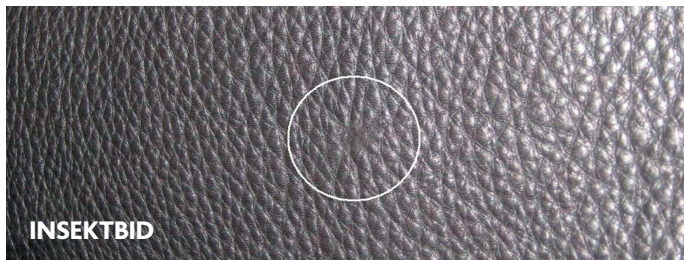
LINOLEUM

Rengøres med ren tør klud, evt. let opvredet klud med et vaskemiddel velegnet til linoleum. Brug kun produkter, som har en pH-værdi mellem 5 og 9 i brugsopløsning. For periodisk vedligeholdelse bør anvendes linoleums-pleje eller f.eks. Monel. Følg møbelhandlerens anvisning.

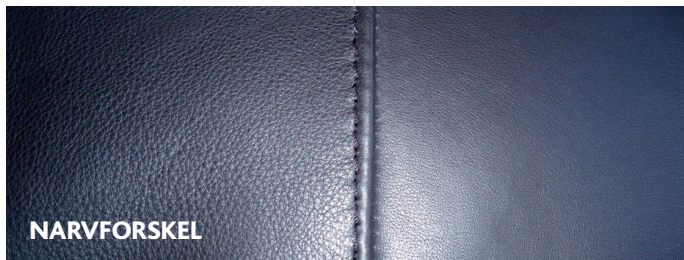
LÆDER

Ægte læder er et rent naturprodukt, og præcis som med træ, er der ikke to huder, der er helt ens. Hudens udseende og egenskaber varierer også efter fra hvilken del af dyret den er skåret, og hvilke påvirkninger den har været udsat for. Man skærer oftest uden om de værste naturmærker, f. eks. svære gødningskader. Er huden præget (dækfarvet læder) dvs. påtrykt et narvmønster, vil de enkelte flader oftest være mere ensartede. Normalt sørger producenten for at placere de mest synlige uregelmæssigheder bag på eller udvendigt på møblet. De naturmærker, som ikke er fejl, men helt naturlige, kan være:

- Sår efter insektbid, rifter og flænger fra grene, torne eller pigtråd. Er såret vokset sammen er der ingen svækkelse af læderet.
- Fedtstriber fra området ved ribbenene, ses også i det færdige læder og fremhæver det naturlige ved huden.
- Rynker (nakkerynker) der kan være af forskellig art fra dyr til dyr. Disse rynker kan anes i det færdige læder og er med til at fremhæve at der er tale om et naturprodukt.
- Ætsningskader fra f. eks. gødning der har ætset mærker på huden.
- Svamp og ringorm, findes på mange dyr.

INSEKT BID

NARV FORSKEL

SVEDSKADE

SÆBESPÅNE BEHANDLET STOL

VOLD SOMME NATURLIGE AR

Disse uregelmæssigheder er kendetegnet for ægte læder, og adskiller det fra plastic.

Læderet som benyttes til møbelproduktion stammer oftest fra okser, køer eller bøfler. Bøffellæder har en grovere struktur, og har større variationer i udseendet.

Læder garves på flere måder:

KROMGARVET LÆDER er garvet med kromsalte og/eller mineralske salte, og er mest anvendt til møbler. Langt den største del af alt læder er garvet på denne måde.

VEGETABILSK GARVET læder er garvet med naturlige garvestoffer. Det betyder, at garvningen sker ved hjælp af udtræk fra planter, bark og nedfaldsfrugter m.m. Vegetabilsk garvet læder er meget modtageligt over for snavs og pletter. Det meste vegetabilske læder får "patina" og bliver mørkere med tiden, andet bliver lysere (falmer).

SYNTEISK GARVET læder er garvet med syntetiske garvestoffer uden krom. Man forsøger her at kemisk vej at efterligne de vegetabiliske garvestoffer. Læderet farves enten med anilin, hvilket giver den mest naturlige overflade, eller det dækfarves. Dækfarve trænger ikke ned i læderet på samme måde som anilin. Det er umuligt at sige hvad der er bedst, det er et spørgsmål om smag og temperament.

Alt læder bør beskyttes mod sollys og stærk varme. Hold møblerne i god afstand fra sydvendte vinduer, brændeovne, radiatorer m.v. Undgå skarpe og spidse genstande i lædermøblerne, f.eks. fra jeans.

En naturlig vedligeholdelse af lædermøbler består af en jævnlig støvsugning med en blød børste. Udover støvsugning kræver læderet som regel ikke megen vedligeholdelse, men kan heller ikke klare sig helt uden - 2 til 3 gange om året er som regel nok. Lædermøbler der er udsat for stort slid, tilsmudsning, udtørring mv. skal

vedligeholdes oftere end ved normale forhold. Normale forhold er temperaturer på 18 til 22 grader celsius og en relativ luftfugtighed på 30 til 60 %.

Fedt nedbryder læder på samme måde som det nedbryder stof. Undgå at spilde eller krumme med fedtholdig mad, snacks o.s.v. Sved indeholder ligeledes fedtstoffer og urinsyre, som æder læderets finish, hvis ikke det fjernes med en effektiv læderrrens.

Bemærk: Ruskind må kun rengøres med en støvsuger og ikke med vand eller sæbspåner. Ruskind må ikke få læderfedt.

LÆDERTYPER

Det er vigtigt, at man gør sig klart, hvad man ønsker, og sammen med møbelhandleren finder det læder, der svarer til ens behov.

ANILINLÆDER er gennemfarvet og overfladen er som udgangspunkt ganske nøgent. I nogle tilfælde har læderet dog fået en let, smudsafvisende overfladebehandling i form af en tynd imprægnering. Alle naturmærker vil være synlige på huden, hvilket samtidig betyder, at huden fortsat ånder. Dette bidrager i høj grad til læderets komfort og eksklusivitet. Læderet er blødt, lækkert og smidigt. Lysægtheden er ikke høj, som regel 4 og derunder, hvorfor det bør beskyttes mod direkte lys. Det opsuger let væsker og fedt f.eks. fra håret og det bliver ofte mørkere i brug, med andre ord får det med tiden patina. Det vedligeholdes på samme måde som overfladebehandlet læder. Anilinlæderet kan eventuelt efterbehandles med lædercreme. Dette gøres for at beskytte mod spild og pletter. Møbelhandleren kan give en mere udførlig vejledning i forhold til vedligeholdelsen.

SEMIANILIN læder har fået et tyndere lag farve og overfladefinish i forhold til den dækfarvede læder. Denne behandling gør læderet mere modstandsdygtigt og nemmere af vedligeholde. Samtidig beholder læderet sin gode siddekomfort. Fordelen ved semianilin er, at det kombinerer det naturlige look, som kendetegner anilinlæder, med en god holdbarhed og en nemmere vedligeholdelse. Semianilin tåler hårdt slid og er knap så modtagelig over for fedtstoffer og lys som anilin. Vedligeholdelse og rengøring som nedenfor.

DÆKFARVET LÆDER har højere lysægthed end anilinlæder, da dækfarvet læder er overfladebehandlet. Det modstår de fleste brugspåvirkninger og er let at vedligeholde. Læderet har fået påført et lag med farve samt et lag med en transparent overfladefinish for at gøre læderet mere modstandsdygtigt overfor snavs, pletter og væsker. Dækfarvet læder er normalt enten slebet eller printet. Dette medfører, at kun meget få naturmærker kan ses på overfladen. Rengøring foretages med støvsuger med blødt mundstykke. Overfladebehandlet læder rengøres med en blød klud, evt. opvredet i demineraliseret vand. Ved grundig rengøring bør man bruge et professionelt rense- samt beskyttelsesmiddel, således at det beskytter læderets overflade mod snavs og pletter, og samtidig er med til at holde læderet smidigt. Spørg møbelhandleren om hvad Deres læder har bedst af. En effektiv lædercreme hjælper til at overfladen holdes intakt. Følg altid brugsanvisningen. Er overfladen brudt kan olie og creme give grimme skjolder.

NB Brug aldrig opvaskemidler, sulfo, opløsningsmidler eller andre rensedmidler på læder. Tidligere har man overvejende benyttet sæbspåner, men pga. ændring af garvningsprocessen, samt det faktum at de fleste sæbspåner ikke er naturlige (fyldt med kemiske tilsætningsstoffer), er det ikke længere den rette pleje for læder. Sæbspåner, som ikke er naturlige, udtørre læderet og giver ingen beskyttelse. Anvend kun de rene, naturlige sæbspåner, som møbelhandleren anbefaler.

NB LYSÆGTED måles på en skala (den internationale blåskala, der går fra 1 til 8). Jo højere tal desto bedre modstår farven lys. Anilin skal kunne klare mindst 3 for at blive godkendt, semianilin ligger på mellem 4-5, og dækfarvet læder skal være mellem 5 og 6.

RUSPALT har ingen narv, det er kødsiden af huden. Den er efterfølgende præget, farvet og overfladebehandlet. Skal vedligeholdes som dækfarvet læder.

BY-CAST læder sælges under forskellige handelsnavne. F.eks. Royal, Creta og Oleosa. By-Cast er spalt (kødsiden) der har fået påtrykt en kunstig narv og derefter påført en polyurethan film ovenpå. Denne type læder har samme siddekomfort som Skai (plastic) dvs. at produktet ikke kan ånde, og det kan føles lidt fugtigt at sidde på. Slidstyrke og modstandsdygtighed overfor smuds er rimelig. For at bevare plasticoverfladen smidig skal den afrensnes med en cleaner og efterbehandles med en egnet creme. Dette skal ske 2 til 4 gange årligt afhængig af luftfugtighed, sollys og temperatur. Daglig rengøring sker med en tør klud. By-Cast er følsomt overfor varme, pas på med gløder ol. Hvis overfladen beskadiges så der er passage ned til læderet, kan den i nogle tilfælde repareres. Spørg efter reparationsmidler hos møbelhandleren.

BONDED LÆDER/ REGENERERET LÆDER. Navnet "Bonded læder" tjener intet andet formål, end at tillade brugen af ordet »læder« at være forbundet med produktet. Bonded læder må ikke sammenlignes med læder, det har ikke de samme egenskaber eller holdbarhed.

Hvis man skal sammenligne bonded læder med træ, vil det være spånpladetræ. Plader som er fremstillet af overskudstræ og limet sammen.

Bonded læder er på samme måde fremstillet af overskudslæder + et kunstprodukt f.eks. vinyl, som er findelt, og derefter sammenpresset under tryk. Man limer det derefter på et tekstilbagestykke.

Slutteligt får det en Polyurethanoverflade, som giver det glans og en vis styrke.

Produktet er vedligeholdelsesfrit – dog kan man tørre det af med en opvredet klud med kogt afkølet vand eller danskvand. Man må ikke anvende skræppe rengøringsmidler, da det opløser overfladen, ligesom man ikke må anvende læderplejeprodukter.

NUBUCK. Nubucklæderet er et let slebet anilinlæder, hvor det naturlige og bløde læder er fremhævet. Farveskift, dyrets egen struktur, insektbid, ar og gødningspletter er synlige. Læderet har derfor en høj komfort og mulighed for at ånde, men er samtidig meget følsomt overfor pletter. Nubuck bør imprægneres inden brug og afrensnes og imprægneres 4-6 gange årligt.

PULL-UP læderet betragtes enten som anilin eller semi-anilinlæder, der er behandlet på en speciel måde, for at gøre udseendet spændende og karakterfuldt. Overfladen kan være behandlet med voks eller olie for herigennem at skabe et yderligere specielt udseende. Afrensnes med en cleaner og efterbehandles med en Pull Up creme 4-6 gange årligt. Pull-up effekt bevirker at læderet får et "old look ". Det vil sige, at når man strækker læderet bliver det lysere i bunden og læderet ser derfor "brugt" ud fra begyndelsen.

MADRASSER

Madrasser kræver ikke megen vedligeholdelse, det gælder alle typer. Men som med polstermøbler sker der en vis "sætning" i materialet, dette har ingen indvirkning på støtte- og bæreevne i øvrigt. Sætning kan modvirkes ved, at man vender sin madras ofte. Der skal byttes om på hoved- og fodende, og hvis det er muligt også på for- og bagside.

Boxmadrasser har løs topmadras, denne bør også vendes. Mange topmadrasser tåler ikke vask. Se efter vaskemærke eller spørg møbelhandleren. Bruges der strækklagen over madrassen, skal topmadrassen ligge ovenpå strækklagenet. Topmadrassen dækkes med det almindelige lagen. Kommer topmadrassen direkte ovenpå boxmadrassen med strækklagenet over begge, kan der opstå stort slid.

De fleste madrasser har bløde kanter, som ikke tåler, at der siddes eller ligges på dem i længere tid. Dette gælder også midten i en dobbeltseng med to madrasser.

Madrasser skal støvsuges, og pletter kan fjernes, hvis bolsteret kan tåle rensedmidlet. I mange tilfælde kan det være rent demineraliseret vand.

Det er vigtigt at madrassen er ventileret. Der skal ikke blot luftes ud flere gange dagligt, men madrassen må ikke ligge på et kompakt underlag, hvor fugten ikke kan slippe ud. Masonitplade og lignende under madrassen kan forårsage fugtskader, der ses som mørke skjolder af mug eller skimmel. Jo mere kompakt madrassen er, jo mere er udluftning påkrævet.

Skum og latex er gode materialer med fin komfort, men de kræver god ventilation i rummet.

Madrasser produceret i viskoelastisk, temperaturfølsomt materiale med åbne celler, der former sig efter kroppen, bl.a. Tempur og Celsius kan godt føles hårde de første par uger. Dette skyldes at kun 80% af cellerne har åbnet sig og resten åbnes i løbet af tre til fire ugers brug. Der kan også forekomme lugtgener. Det er en helt ufarlig lugt, som vil forsvinde et par dage efter udpakning.

ELEVATIONSBUNDE

Mange senge monteres med elevationsbunde. De kan hæves og indstilles manuelt eller elektrisk. Madrassen skal være konstrueret til formålet. Når madrasser skal kunne hæves uafhængig af hinanden i dobbeltsenge, er det nødvendigt med lidt "luft" imellem. Madrasserne vil i så fald ikke kunne ligge helt tæt sammen. Vær opmærksom på, at elevationsbunde ikke tåler, at man sidder på hjørnerne, når de er hævet. Spørg møbelhandleren, hvad Deres bund kan tåle.

MØBELBETRÆK

GENERELT

Møbelbetræk kan være fremstillet af plast, naturfibre eller syntetiske fibre. Husk at beskytte mod sollys. Til almindelig brug bør lysægteden ikke være under 4 (skala fra 2 til 8). Særligt røde og orange farver falmer i direkte dagslys.

Møbelbetræk med luv, fx velour skifter tilsyneladende farve, når lyset kommer fra forskellige retninger. Det samme kan ske, hvis luven trykkes ned. Det er ikke en fejl, men naturligt for stoffet. Uldvelour har en større genrejsningsevne end de fleste syntetiske velourstoffer. Farveændringer er lysfænomener og har ingen betydning for slidstyrken.

NB! *Møbelbetræk kan normalt ikke vaskes.* Vedligeholdelsen er støvsugning og evt. pletrensning. Tag aldrig betrækket af hynder uden at spørge møbelhandleren. At betrækket er aftageligt betyder ikke, at det altid kan renses eller vaskes. Se efter om der er påsyet vaske-/rensevejledning. Er der ingen mærker, så spørg møbelhandleren, før De foretager vask eller rens. Der findes renserier, der påtager sig specialrens af møbelbetræk. Få garanti for krympning.

PLAST OG LÆDERLOOK

Er syntetiske materialer, der kan være behandlet på forskellige måder. Der findes mange forskellige navne og betegnelser for de samme materialer. Cigaretgløder kan smelte i materialet og efterlade små huller. De fleste tåler vand og sæbevand, men spørg møbelhandleren og følg brugsanvisningen.

ULD

Er både smudsafvisende og elastisk. Gløder, der fjernes omgående, efterlader ingen mærker. Uldstof kan i begyndelsen afgive lidt overskudsfibre fra overfladen "pilling". Dette har ingen betydning for kvaliteten.

HØR

Har en god slidstyrke, men tåler ikke at blive "knækket". Hør bør ikke anvendes på meget bløde puder. Hør er ret modtageligt overfor smuds og har tendens til at krølle let.

BOMULD

Har god slidstyrke, men påtrykte mønstre er ikke modstandsdygtige over for slid og sollys. Groft tøj som denim osv. slider hårdt på bomuld. Bomuld er uegnet til møbler, der udsættes for meget sollys eller stort dagligt slid, specielt børstet bomuld bør kun benyttes, hvor der er meget lidt slid. Vær forsigtig med at rense bomuld, farven kan ændre sig. Løstvævede bomuldsstoffer er uegnede til møbler. Er betrækket aftageligt, så se efter vaskeanvisning før vask. Er der ingen anvisning kan stof-fet ikke vaskes.

SYNTETISKE FIBRE

Polyester, nylon, polypropylene mv. er slidstærke og lette at holde. Gløder efterlader små huller.

Microfibre er også syntetiske fibre. De er normalt både slidstærke og lette at holde. Microfibre sælges under forskellige navne fx Comfort, og der findes billige efterligninger. De fleste microfibre svækkes i våd

tilstand og tåler ikke at der gnides under pletrensning. Følg vejledningen eller spørg møbelhandleren.

Pletrensning af møbelbetræk skal ske med forsigtighed. Få råd hos møbelhandleren, eller køb Forbrugerstyrelsens pjece "På pletten".

Mørke farver kan i begyndelsen give afsmitning på hvide stoffer, hvis de gnides mod hinanden. Vær opmærksom på fx nye cowboybukser mod en hvid stofsofa. Eller en mørk uldsofa mod hvide benklæder. Beklædning med metalnitter, store jernspænder eller andet hårdt materiale kan slide meget hårdt på møbelstoffer og bør undgås i den daglige brug af møblerne.

PLAST

Der er som regel anvendt melamin eller pvc-folier. Plastoverflader er robuste og tåler både sæbevand og opvaskemidler. Der kan også aftørres med sprit.

POLSTERMATERIALER

Der anvendes stålfjedre, gummigjorde eller plader som bund, og der polstres med polyester- eller koldskum og fibervat. I puder kan der være skum, granulat, fibervat, fjer, dun eller kombinationer. Polydun, som er en kombination, kan, hvis den anvendes i sædepuder, have en lidt kortere levetid end andre typer pudefyld. Polstringen skal ikke vedligeholdes, den kan evt. støvsuges. Al polstring ændrer sig i brugen, ombyt derfor puderne, hvis det er muligt, og sid ikke altid samme sted, derved opnås, at polstringen "sætter sig" mere jævnt over hele siddefladen, og den kommer mindre "ud af facon" efter brugen. Er polstringen udsat for hårdt brug, fx tunge personer eller kontinuerlig brug dagen igennem, skal der vælges en hårdere polstring med stor genrejsningsevne. Søg råd hos møbelhandleren.

Løse puder skal bankes let for ikke at falde sammen, det gælder altid ægte dun, som er uden bæreevne. Dunpuder kræver kun det samme som en hovedpude, de rystes let, evt. bankes. Puder med kraftigere fyld kræver lidt mere bankning. Jo større og tungere puderne er, jo mere skal de bankes, hvis de skal beholde formen. Alle puder har tendens til at ændre form i brugen. Ofte er bløde puder, der folder og rynker lidt, en del af det "behagelige look" som møblet er designet med. Skal sådanne puder holde faconen, er omhyggelig opbankning næsten dagligt nødvendig. Spørg møbelhandleren om den rigtige behandling.

RØRFLET, RATTAN, PEDDIGRØR OG ANDRE PLANTEFIBRE

Manillamøbler er normalt malede, bejdsede eller lake-rede. De rengøres med en opvredet klud (demineriseret vand) eller støvsuges. Vedligeholdelse er ikke særlig påkrævet bortset fra meget tørre rum. Brug specialolie eller tør møblerne over med en opvredet klud, evt. sæbspånevand. Husk bagsiderne, der ofte er ubehand- lede. Hvis møblerne ikke bruges om vinteren, bør de opbevares i tørre velventilerede rum. Behandling med specialolie, evt. linolie og terpentin, modvirker dannelse af mug og svamp under opbevaringen. Specialolie kan også bruges til almindelig vedligeholdelse og kan ofte fjerne pletter efter skosvætte mv. Sæbevand og olie- behandling bør ikke blandes.

STÅL OG ALUMINIUM

Tåler næsten alle rengøringsmidler, men fugt kan give rust og misfarvning. Jern og stål rengøres med en tør klud. Grundig rengøring kan ske med en klud opvredet i sæbevand; husk at tørre efter. Aluminium kan rengøres med en klud med lidt sprit. Er overfladen lakeret, må der ikke anvendes sprit eller andre opløsningsmidler.

TRÆMØBLER

GENERELT

Træ er et naturmateriale, og møbler af træ vil altid være unikke. Åretegninger og knaster er en del af træets natur, og ikke to træmøbler kan blive helt ens.

Træet er i en stadig forandringsproces, der bevirker, at farver og strukturer ændrer sig gennem hele møblets levetid. Mange træsorter har stor farveændring i begyn- delsen, lad alle flader stå udækket de første måneder, så undgås "skjolder" efter vaser, nips mv. Jo mere sollys træ- et udsættes for, jo hurtigere går processen. Ønsker man træet uforandret, kan processerne sinkes ved at beskytte træet mod sollys og forandringer i luftfugtigheden.

Vand bør kun anvendes i små mængder – tør straks op hvis der spildes, og brug en hårdt opvredet klud til aftør- ring. Massivt træ kan "arbejde", når luftens fugtighed skifter. Det betyder at fx bordplader kan blive ru eller let buede, og at specielt fyrretræ og bøgetræ kan få "vind- ridser" – små revner mellem årerne. Vindridser er uden betydning for holdbarheden. Massivt ubehandlet træ bør kunne "ånde", så det kan indstille sig efter luftfugtigheden i rummet. Dæk derfor aldrig massive træmøbler med lufttæt materiale som fx plastic eller voksdug mere end 12 timer ad gangen. Kan træet ikke ånde, vil det sprække. Det er særligt udtalt ved bordplader i massiv bøg. Almindelig vellagret og tørret træ er beregnet til en relativ luftfugtighed i rummet på 30 til 60%. Den relative luftfugtighed måles med et hygrometer.

Træmøbler bør ikke opbevares i rum, hvor luftfugtigheden er svingende, idet træet "indstiller" sig efter omgivel- serne, og ændringer kan ødelægge træet. Undgå derfor uopvarmede lofter, kældre, udhuse og lignende steder.

Beskyt træmøblerne mod varme fra gryder, radiatorer og lignende. Brug aldrig indendørs møbler i haven eller på terrassen. Stoleben kan smitte af på gulvtæpper, hvis de bliver våde. Husk det hvis tæppet renses.

UBEHANDLEDE OG SÆBEHANDLEDE OVERFLADER

Ubehandlet træ er meget sart og får let pletter og misfarvninger, det anbefales at man ved ibrugtagning behandler træet med en sæbebehandling, oliebehandling, voksbehandling eller lignende, læs nedenfor. Møbelhandleren kan vejlede om den rette behandling. Vælger man at lade træet forblive "råt", er det vigtigt, at holde luftfugtigheden meget konstant, og beskytte træet mod sollys og pletter.

Daglig rengøring kan ske ved aftørring med ren tør bomuldsklud. Snavsede flader kan aftørres med en sæbeopløsning bestående af 1/4 dl sæbespån til 1 liter varmt vand, lad det køle af til det er lunkent (ca. 20°C). Brug aldrig brun sæbe. Fjern omgående sæberester med en ren, tør klud. Sæbe er medvirkende til at beskytte træet. Endetræ må ikke "suge", det må kun tørres let over. Ubehandlet træ må ikke være vådt i længere tid, tør straks efter. Bag- og undersider bør også behandles, da pladen ellers kan "slå sig". Se også ovenfor under træmøbler generelt. Grundig rengøring kan ske med en blød børste, husk omgående aftørring. Fedtpletter, der ikke forsvinder ved denne behandling, kan forsøges fjernet med rensed benzol. Når træet er behandlet på denne måde, kan fibre rejse sig lidt. Slib let på langs ad årene med fint sandpapir nr. 220. Brug ikke ståluld (giver rustpletter).

VOKSBEHANDLEDE TRÆMØBLER

Aftørring med tør klud, aldrig en fugtig. Tør straks op, hvis der spildes. Pletter må kun forsøges fjernet, når overfladen er tør. Grundig rengøring kan ske med mineralisk terpentin, husk at tørre efter. Slibning på langs ad årene med fint sandpapir nr. 220. Overfladen skal genbehandles med et tyndt lag møbelvoks, som er egnet til træet. Spørg møbelhandleren og følg brugsanvisningen.

LAKEREDE OVERFLADER

Brug en ren klud, der er tør eller opvredet i rent vand. Bemærk at visse ældre møbler, samt stilmøbler med politurbehandlet overflade, ikke tåler den mindste fugt. Spørg møbelhandleren. De fleste lakker tåler sæbe og milde rengøringsmidler. Er overfladen blevet mat, kan der bruges en god polish. Følg brugsanvisningen. Der må ikke anvendes midler, der indeholder silikone. Lakerede overflader bør kun slibes af en fagmand.

OLIEBEHANDLEDE OVERFLADER

Brug en ren, tør klud eller vrid den hårdt i sæbevand eller i mildt opvaskemiddel. Tør straks efter. Bliver overfladen blakket, påføres der olie, alt efter hvilken træsort det er (Teakolie, Palisanderolie, Bioolie osv.). Evt. kan der bruges en blanding af en del vaselineolie og to dele mineralisk terpentin. Er overfladen blevet for olieret fjernes olien med mineralisk terpentin. Efter aftørring påføres et nyt tyndt lag olie. Følg brugsanvisningen. Der kan evt. slibes let i olien på langs ad årene for at få en jævn overflade. Brug vådslibepapir nr. 320. Bemærk at olieklude kan selvantænde. Læg dem i lufttæt dåse eller gør dem våde og smid dem ud efter brug. Ved efterbehandling af træmøbler med produkter indeholdende hvidpigment, f.eks. stole med lædersæder, skal man passe på at plejeproduktet ikke kommer på læderet. Det er meget svært, næsten umuligt at rense af.

LUDBEHANDLET TRÆ

Skal efterbehandles med specialmidler. Spørg møbelhandleren og følg brugsanvisningen. Manglende efterbehandling kan udtørre træet og give skader i form af revner, sprækker og buede overflader.

UDEMØBLER

Mange tilbringer meget tid udendørs når vejret er til det, og det stiller krav til møblerne. Hvis man vil undgå at flytte møblerne ud og ind, skal det være møbler, der kan tåle lidt af hvert. Spørg møbelhandleren, hvad møblerne kan tåle. Stål og aluminium kan normalt tåle at stå ude. Vær opmærksom på at ubehandlet stål ruste. Møbler af plast er også gode udemøbler.

Rørflet, rattan og lignende tåler ikke regn og bør ikke stå ude permanent. Der findes syntetiske udgaver af disse kaldet kunstflet. Disse kan have mange produktnavne, de mest brugte er Polyrattan og Hularofiber. Disse er vedligeholdelsesfrie og skal blot rengøres efter behov med almindelige rengøringsmidler.

Ubehandlede møbler skal være af teaktræ for at kunne tåle at stå ude. Træet vil få en sølvgrå farve med tiden. Andre ædeltræsarter skal behandles med træolie eller anden beskyttelse for at kunne tåle at stå i haven.

Træolie vil bevare farven på teaktræ. Skal havemøblet behandles, bør det ske inden det stilles ud. Derefter rengøres og efterbehandles en gang om året. Behandlingen bør foretages umiddelbart efter udpakningen, så der ikke ofte kommer svampesporer og lignende fra træer og buske på møblet, det kan give mørke pletter, som senere kan blive vanskelige at fjerne.

Denne vedligeholdelsesfolder er udarbejdet af Dansk Detail og må bruges af møbelbutikker, der er medlem af foreningen.